

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Ladislava Hejtmánka a soudkyň JUDr. Dany Černé a JUDr. Naděždy Treschlové ve věci žalobce: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, proti žalovanému: **Úřad pro ochranu osobních údajů**, se sídlem v Praze 7, Pplk. Sochora 27, o přezkoumání rozhodnutí orgánu veřejné správy, k žalobě proti rozhodnutí předsedy žalovaného ze dne 7.11.2012, čj. INSP1-4652/11-70,

takto:

- I. Žaloba žalobce, která směřuje do výroku I., II., III., IV., V., VI. rozhodnutí předsedy žalovaného ze dne 7.11.2012, čj. INSP1-4652/11-70, se odmítá.
- II. Žaloba proti rozhodnutí předsedy žalovaného ze dne 7.11.2012, čj. INSP1-4652/11-70, pod výrokem VII., se zamítá.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění

1. Žalobce napadl shora uvedené rozhodnutí předsedy žalovaného, jímž rozhodl o námitkách žalobce proti kontrolnímu protokolu žalovaného zn. INSP1-4652/11-61/BYT ze dne 4.7.2012, a to podle ust. § 40 odst. 2 zákona č. 40 odst. 2 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně osobních údajů“).
2. Před samotným věcným vymezením předmětu sporu mezi účastníky soud nejprve přezkoumal, zda napadené rozhodnutí, jak je vymezil žalobce, je rozhodnutím ve smyslu ust. § 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“), a dospěl k závěru, že výroky I. – VI. tuto definici nenaplní, a přezkumu schopným je pouze výrok VII. tohoto rozhodnutí, jímž bylo rozhodováno o námitce proti opatření k nápravě podle ust. § 40 zákona o ochraně osobních údajů, a to z těchto důvodů.
3. Obecně je nutno uvést, že přezkum správních rozhodnutí ve správním soudnictví není neomezený a je vymezen již zmíněným ust. § 65 s.ř.s., které samo obsahuje definici toho, co je považováno za rozhodnutí schopné věcného soudního přezkumu. Ačkoliv

tak určité úkony správních úřadů mohou mít formu rozhodnutí, při soudním přezkumu je vždy významné vymezení, zda takové úkony (bez ohledu na jejich označení či formální stránku věci) jsou schopny naplnit zákonnou podmínku ust. § 65 odst. 1 s.ř.s.; tedy že zakládají, mění, ruší nebo závazně určují práva a povinnosti určitého konkrétního účastníka. K povaze rozhodnutí o námitkách ve správním řízení se vyjádřil už Nejvyšší správní soud v publikovaném rozsudku ze dne 12.2.2004, sp. zn. 5 A 55/2001, publikovaném pod č. 567/2005 Sb. NSS, a to tak, že vyslovil, že soudní přezkum takového rozhodnutí není přípustný. V řízení, které posuzoval Nejvyšší správní soud, se jednalo o námitky podle ust. § 18 zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů, které upravovalo námitky proti protokolu podle tohoto zákona. Podle názoru soudu povaha takového správního řízení (tedy o námitkách podle zákona č. 552/1991 Sb.) je v případě odmítnuté části žaloby shodná s řízením tímto – i zde směřovaly námitky žalobce proti kontrolnímu protokolu a bylo o nich rozhodnuto podle tehdy účinného zákona – tedy zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů. Proto proti takovému úkonu není žaloba přípustná a soud tak tuto část žaloby, která směřovala do této části rozhodnutí, odmítl.

4. Jiná situace nastává u výroku VII. napadeného správního rozhodnutí, které má povahu rozhodnutí, již samotný právní režim projednání námitek proti takovému rozhodnutí (tedy rozhodnutí o uložení povinnosti likvidace osobních údajů) je jiný (upravený v té době účinným ust. § 40 a násl. zákona o ochraně osobních údajů) a věcný soudní přezkum takového opatření je možný, neboť podle názoru soudu se jedná o rozhodnutí ve smyslu ust. § 65 odst. 1 s.ř.s., když ukládá povinnosti konkrétnímu subjektu (žalobci).
5. V této souvislosti je nutné upozornit, že z obsahu žaloby je patrné, že žalobce směřuje své věcné žalobní body a svůj nesouhlas do shora uvedené části správního rozhodnutí, které podléhá soudnímu přezkumu.
6. Žalobce napadl rozhodnutí v celém rozsahu a domáhal se jeho zrušení a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení. Konkrétně v žalobě vymezil tyto žalobní body. Žalobce v žalobních bodech v podstatě opakuje svou argumentaci, kterou uváděl ve správním řízení. Upozorňuje na ust. § 60 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o policii“), podle něhož policie zpracovává osobní údaje v rozsahu nezbytném pro plnění svých úkolů, a to i bez souhlasu těchto osob (ust. § 79 zákona o policii); podle ust. § 65 zákona o policii pak může odebírat biologické vzorky pro účely budoucí identifikace, přičemž získané osobní údaje zlikviduje, jakmile jejich zpracování není nezbytné pro v tomto ustanovení stanovené účely. Podle názoru žalobce je tak naplněna výjimka podle ust. § 9 písm. i) zákona o ochraně osobních údajů, čímž je dán právní titul pro zpracování těchto údajů. Těmito obecnými přepisy jsou dány veškeré podstatné skutečnosti nezbytné pro naplňování Národní databáze DNA a další zpracování profilů DNA, zjevně pak kategorie osob a doba uchování, jež je dána nezbytností zpracování osobních údajů pro plnění úkolů policie. Žalobce nesouhlasí s právním názorem žalovaného, že zmíněná ustanovení právních předpisů nejsou dostatečně určitá v tom smyslu, aby umožnila každému předvídat, zda, kdy a jaké údaje se policie rozhodne zpracovávat. Právní pojmy jako „nezbytnost“ a „budoucí identifikace“, které používá ust. § 79 zákona o policii, jsou dostatečně určité a vyložitelné.

7. V další části žalobních bodů žalobce uvádí svůj právní názor na vyložení právního pojmu „nezbytnost“, která je podle žalobce dána tehdy, pokud je pro zjištění spojitosti mezi konkrétní osobou a jednotlivým trestným činem nebo pro identifikaci budoucího pachatele zpracování profilu DNA nezbytné, a to i do budoucna. Žalobce v této souvislosti poukázal na stanovisko Evropského soudu pro lidská práva ohledně uchování genetických vzorků pro identifikaci budoucích pachatelů. Uvádí dále, že policie dodržuje Listinu základních práv a svobod a zákonný rámec své činnosti, zpracovává profily DNA pouze zákonem určených kategorií osob a prověřuje nezbytnost jejich zpracování a šetří podstatu a smysl základních práv a svobod. Posuzování v případě jakých trestných činů je využití profilu DNA možné, leží jednoznačně mimo působnost žalovaného, policie odebírá biologické vzorky pouze obviněných z úmyslných trestných činů a jsou zohledňována meritorní rozhodnutí podle ust. § 82 zákona o policii.
8. Dále žalobce namítá, že nesouhlasí se závěrem žalovaného, podle něhož je nutné vždy zničit profily tam, kde není soudem vyslovena vina; v této souvislosti poukazuje, že v některých případech vinu vyslovit nelze, přestože je důkazy prokázána a nezbytnost dalšího zpracování DNA je zřejmá, např. u zastavení trestního stíhání pro nepříčetnost, což umožňuje již zmiňované ust. § 82 zákona o policii.
9. Žalobce pak nesouhlasí s výkladem žalovaného týkajícího se Doporučení Výboru ministrů členských států Rady Evropy č. R (92) (dále jen „doporučení výboru“), a to poukazuje zejm. na článek 8, podle něhož se nemusí jednat o trestný čin ve smyslu trestního zákoníku, nýbrž o jakékoliv závažné porušení norem trestního nebo správního práva; pokud policie zpracovává profily DNA osob úmyslných trestných činů, naplňuje tak tento požadavek, když pro společnost jsou nebezpečné všechny trestné činy, ať úmyslné, nebo nedbalostní, stejně jako přestupky. Žalobce pak dále upozornil na článek 5 a 2 tohoto Doporučení. Policie při provádění bukalního stěru a jeho dalším zpracování zohledňuje povahu trestného činu, neboť v národní databázi DNA zpracovává pouze profily pachatelů úmyslných trestných činů podle subjektivní stránky, když subjektivní stránka vypovídá o vnitřním vztahu pachatele k trestné činnosti a obsahuje složku vědění i volní. Rozlišení trestných činů vychází zejména z postupů, kterými jsou pachatelé úmyslné trestné činnosti usvědčováni, čímž se zabývá kriminalistika a vyplývá ze zkušeností příslušníků policie.
10. Žalobce pak dále uvádí, že nesouhlasí se závěrem žalovaného v tom, že při zachování principu právní jistoty a předvídatelnosti právní normy je nutné vycházet pouze z možnosti recidivy stejnorodé, pro jehož odhalení je uchovávání profilu DNA nezbytné, a že použití jakéhokoliv jiného kritéria (např. recidivy nestejnorodé) by fakticky vedlo k možnosti neomezeného a svévolného postupu policie.
11. Žalovaný s žalobou věcně nesouhlasil a navrhoval ji zamítnout jako nedůvodnou, přičemž uváděl obsahově tytéž důvody jako v odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí.
12. Z obsahu správního spisu plynou tyto pro posouzení důvodnosti podané žaloby podstatné skutečnosti. Vzhledem k tomu, že žalobce napadá toliko právní hodnocení závěrů žalovaného, soud vychází zejména z odůvodnění napadeného správního rozhodnutí.

13. V odůvodnění napadeného správního rozhodnutí je zejména k části, která je součástí věcného přezkumu soudu v této věci (kterou je však dosti obtížně oddělit od předchozích kontrolních zjištění a jejich právního hodnocení), mj. uvedeno, že kontrolou bylo zjištěno, že v databázi DNA jsou profily zde uvedených osob, které byly posouzeny jako citlivý údaj podle ust. § 4 písm. b) zákona o ochraně osobních údajů, jejich uchování je potom zpracováním osobních údajů podle ust. § 4 písm. e) zákona o ochraně osobních údajů, přičemž některé povinnosti se na toto zpracování nevztahují, takovou výjimkou však není zpracování osobních údajů na základě právního titulu, tedy v souladu s ust. § 5 odst. 2 příp. ust. § 9 zákona o ochraně osobních údajů. Účel zpracování osobních údajů lze dovodit z interních předpisů policie a dalších sdělení (např. z rozkazu policejního prezidenta č. 67/2009), mnohem přesněji je však vyjádřil Evropský soud pro lidská práva ve věci S. a Marper proti Spojenému království ze dne 4.12.2008. S ohledem na tento rozsudek je uchování vzorků osob v minulosti podezřelých, případně obviněných z trestného činu, jejichž vina nebyla před soudem prokázána, v rozporu s článkem 8 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod. Nezbytností uchovávat tyto údaje pak byly hodnoceny tak, že musí obstát jak co se týče kritéria důvodnosti, tak kritéria dostatečné závažnosti trestného činu a faktické použitelnosti při předpokladu recidivy odsouzeného pachatele. Žalobce porušil ust. § 9 zákona o ochraně osobních údajů u zde vymezených osob, k čemuž mu byla uložena povinnost tyto údaje zlikvidovat.
14. Odůvodnění napadeného správního rozhodnutí dále rozebírá jednotlivé námitky, které měl žalobce proti kontrolnímu protokolu, přičemž soud v odůvodnění tohoto rozsudku uvádí pouze ty, které žalobce uváděl obsahově v žalobních bodech, na základě nichž soud napadené rozhodnutí přezkoumává. Nejprve je rozebrána námitka, že kontrola směřovala proti žalobci, ačkoliv měla směřovat proti policii, která sama vede příslušnou databázi, přičemž žalovaný vyšel z toho, že policie podle zákona o majetku státu nemá právní subjektivitu, proto kontrola směřovala proti žalobci jako osobě, která tuto právní subjektivitu má. Zákon o policii nikde nehovoří o národní databázi DNA, tuto část neupravuje ani ust. § 65 zákona o policii, stejně jako neupravuje uchování profilů DNA (biologických vzorků). Proto je na tuto databázi nutné nahlížet jako na jakoukoliv jinou evidenci policie podle ust. § 89 zákona o policii, kdy zpracování osobních a citlivých údajů v této evidenci potom probíhá na základě ust. § 85 a 79 zákona o policii. Při hodnocení této úpravy je podle žalovaného nutné vycházet také z rozsudku Evropského soudu pro lidská práva ve věci Marper, podle kterého zákonné zmocnění státu upravující zásah do soukromí musí být v souladu s principy právního státu dostatečně dostupné a předvídatelné, ve stejném smyslu se vyjádřil i Ústavní soud v nálezu ze dne 22.3.2011, sp. zn. Pl. ÚS 24/10. Podle názoru žalovaného ust. § 79 a 65 zákona o policii nejsou dostatečně určitá v tom smyslu, aby umožnila každému předvídat, zda, kdy a jaké údaje se policie rozhodne zpracovávat a uchovávat. Ve vztahu k ust. § 65 zákona o policii lze konstatovat, že použitá formulace „budoucí identifikace“ je neurčitý pojem a není zřejmé, jaký má vztah k následnému uchování a dalšímu zpracování získaných osobních údajů. Za nesystematické je nutné považovat zařazení ust. § 65 odst. 5 zákona o policii, neboť to má upravovat likvidaci takto získaných údajů. Za použití systematického výkladu by tak bylo možné dospět k závěru, že podle ust. § 65 odst. 1 zákona o policii jsou shromážděny policií určité údaje, ty jsou jakýmsi způsobem k tomuto účelu užity a následně zlikvidovány podle ust. § 65 odst. 5 zákona o policii. Žalovaný má pochybnost, kde se v „životním cyklu“ údajů podle ust. § 65 zákona o policii nachází jejich uchování v národní databázi DNA, a to podle vnitřních pokynů policie až do 80

let věku konkrétní osoby, a kde se „ztratil“ původní účel budoucí identifikace (pozn. soudu – uvozovky užívá přímo žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí), případně pokud mají mít tyto údaje nějakou souvislost s policejními evidencemi, proč není toto ustanovení systematicky zařazeno u § 85 a násl. zákona o policii. Pokud se jedná o oprávnění policie podle ust. § 79 odst. 1 zákona o policii a především o použité spojení „nezbytné pro plnění úkolů policie“, jedná se o zjevně obecnou formulaci, jejíž výklad je z tohoto důvodu komplikovanější a neposkytuje adresátovi právní normy příliš jistoty, co přesně policie ještě může činit.

15. V další části odůvodnění žalovaný reaguje na další námitku žalobce. Uvádí, že nezpochybňuje legitimnosti národní databáze DNA jako jednoho ze zdrojů informací pro kriminalistické pátrání po pachatelích trestné činnosti, ale i zde platí princip vyjádřený v článku 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, tomu odpovídá i stanovení účelu zpracování osobních údajů, které nemůže být natolik obecné, aby umožňovalo policii svévolný postup. Proto žalovaný nemůže akceptovat odkaz na ust. § 79 zákona o policii jako na stanovení účelu národní databáze DNA, neboť se v tomto ustanovení hovoří pouze o plnění úkolů policie, stejně obecné je i ust. § 65 zákona o policii. Ponechání stanovení účelu národní databáze DNA na interních aktech řízení policie je v rozporu s článkem 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Dále žalovaný rozebírá důvody, které uváděl v námitkách žalobce ohledně meritorního rozhodnutí ve věci uchování biologických vzorků, což se podle názoru žalovaného projevuje u uchovávání profilů DNA u některých, v této kontrole posuzovaných osob, které byly zproštěny obžaloby na základě institutu účinné lítosti. Posuzování nezbytnosti policií u osob, které nebyly uznány vinnými ze spáchání trestného činu, se vyznačuje silnými znaky policejní svévole a žalovaný je považuje za neakceptovatelné.
16. V odůvodnění je dále uvedeno, že se žalobce vyjadřuje k doporučení výboru (článku 8), s takovou argumentací však žalovaný nesouhlasí, neboť ačkoliv formulace tohoto doporučení výboru neodkazuje výslovně na trestné činy, není pochyb o tom, že v českém právním řádu jsou to pouze trestné činy, které lze považovat za závažné porušení norem práva proti životu, zdraví nebo bezpečnosti osob. Žalovaný se v odůvodnění dále vyjadřuje k hodnocení přiměřenosti a nezbytnosti profilů DNA – testu proporcionality, kdy žalobce uváděl, že spáchání úmyslného trestného činu považuje za významnou kvalitativní změnu chování člověka, kdy za stěžejní považuje žalobce subjektivní stránku trestného činu. V případě kontroly bylo zjišťováno splnění povinností i podle ust. § 29 odst. 1 písm. a) a ust. § 9 písm. i) zákona o ochraně osobních údajů, tedy zda je naplněna podmínka „nezbytnosti“. Vzhledem ke skutečnosti, že zákonodárce konkrétně v právní normě nestanovil, které údaje kterých osob mohou být uchovávány v národní databázi DNA, je nutné vyložit právní úpravu tak, ab výklad respektoval úmysl zákonodárce a smysl a cíle zákona o policii, aby byl v souladu s principy ochrany soukromí a osobních údajů vyjádřenými v Listině základních práv a svobod. Výklad pojmu „nezbytný“ tak musí být proveden na základě testu proporcionality na objektivních kritériích, která budou dostatečně určitá a srozumitelná, a tím pádem budou následně přezkoumatelná – těmi je důvodnost chování, závažnost trestného činu a faktická použitelnost profilu DNA ke stanovenému účelu. Kritérium důvodnosti chování bude naplněno tehdy, pokud do databáze budou zařazeni pouze profily osob odsouzených za trestný čin, což žalobce nespĺňuje, když nepřihlíží k institutu účinné lítosti, a i osoby zproštěné obžaloby považuje za pro účely národní databáze DNA za pachatele trestného činu, neboť

rozhodnout o vině může pouze soud. Prvek závažnosti podle názoru žalovaného není naplněn u každého úmyslného trestného činu, toto hodnocení nepřebírá ani trestní zákoník, který rozděluje trestné činy podle závažnosti na přečiny, zločiny a zvlášť závažné zločiny, když existuje množství úmyslných trestných činů, u nichž o závažnosti nelze hovořit (např. pomluva, zanedbání povinné výživy apod.). Ohledně faktické využitelnosti profilu DNA žalovaný vychází z článku 8 doporučení výboru, které odkazuje na typové skupiny trestných činů (proti životu, zdraví nebo bezpečnosti osob), které lze považovat za přiměřené a rozumné. Vycházet tak je nutné pouze z možnosti stejnorodé recidivy, neboť jakékoliv jiné kritérium by fakticky vedlo k možnosti neomezeného a svévolného postupu policie při rozhodování o tom, u jakých osob budou profily DNA do databáze zařazeny, takové kritérium je podle názoru žalovaného objektivně neuchopitelné. V odůvodnění dále žalovaný hodnotí jednotlivé případy (jmenovitě určené osoby), které žalobce uplatnil v námitkách, které však nejsou přímo rozebírané v podané žalobě, proto soud tuto část odůvodnění nepovažuje při soudním přezkumu za podstatnou.

17. V poslední části odůvodnění pak žalovaný hodnotí uložené opatření k nápravě, které soud v této věci jediné považuje za schopné soudního přezkumu a k němuž se dále vyjadřuje a důvodnost podané žaloby v tomto směru věcně hodnotí, jak je dále uvedeno v další části odůvodnění tohoto rozsudku. V této části odůvodnění žalovaný uvádí, že ve vztahu k uložení likvidace zpracovávaných osobních údajů pro účely identifikace na základě DNA zde uvedených osob, vyhověl odvolací orgán pouze u jedné osoby, ve vztahu k uloženému opatření k nápravě spočívajícím v likvidaci osobních údajů zpracovávaných v rozporu s kritérii důvodnosti, závažnosti trestního činu a faktické použitelnosti, neshledal důvod k vyhovění námitce. Žalovaný uvedl, že národní databáze DNA jako evidence osobních údajů musí splňovat ve vztahu k citlivým údajům podmínky podle ust. § 79 odst. 1 zákona o policii, zpracování údajů tak musí být nezbytné pro plnění úkolů policie. Za situace, kdy zákonodárce nestanovil případy, které jsou v uvedeném případě nezbytné, a kdy ust. § 65 zákona o policii upravuje pouze otázku získávání osobních údajů pro účely budoucí identifikace, ale ne již jejich další zpracování a tedy i uchování, je nutné vycházet z článku 8 doporučení výboru, které stanovuje, že uchovávány by měly být pouze profily DNA u pachatelů závažných trestných činů proti životu, zdraví nebo bezpečnosti osob. Žalovaný uvedl, že má pochybnosti o ústavnosti zákona o policii a národní databáze DNA, ale vzhledem k tomu, že není legitimován k podání ústavní stížnosti a zároveň nemůže odmítnout aplikovat zákon z důvodu neústavnosti, je nutné současnou platnou úpravu vykládat způsobem výše uvedeným. K takovému omezení činnosti žalobce je žalovaný povinen podle ust. § 29 odst. 1 písm. a) a § 40 odst. 1 zákona o ochraně osobních údajů. Z žádného právního předpisu nevyplývá přímá pravomoc zřízení a vedení národní databáze DNA, to je pouze na úvaze zákonodárce; proto ani nemůže obstát argumentace, že by blokováním údajů byly ohroženy úkoly policie.
18. Pro úplnost a srozumitelnost celé věci pak soud uvádí, že kontrolním protokolem ze dne 4.7.2012, čj. INSP1-4652/11-61/BYT, uložil mj. žalovaný žalobci zlikvidovat zpracovávané osobní údaje pro účely identifikace na základě DNA zde uvedených osob do 15 dnů od nabytí právní moci kontrolního protokolu, a zlikvidovat osobní údaje zpracovávané pro účely identifikace na základě DNA osob v rozporu s kritérii důvodnosti, závažnosti trestného činu a faktické použitelnosti, ve lhůtě 6 měsíců od nabytí právní moci kontrolního protokolu. K jednotlivým osobám, jejichž osobní údaje

nařídil žalovaný zlikvidovat, je v odůvodnění tohoto protokolu uvedeno, že J.V. nebyl v době odběru bukálního stěru v postavení obviněného, J.H. byl zproštěn obžaloby v plném rozsahu, L.S. byl odsouzen za trestný čin podvodu, ale faktická použitelnost údajů DNA je nedostačující, Z.S. byl odsouzen za trestný čin, kde trestní sazba nepřevyšuje dvě léta, J.P. byl odsouzen za trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí, nejedná se tak o závažný trestný čin, T.D. byl odsouzen za styk s osobou, které ještě nebylo 15 let, není zde splněno kritérium závažnosti pro vložení profilu DNA do národní databáze, M.M. byl odsouzen za to, že měl styk s osobou, které nebylo ještě 15 let, rovněž zde nelze konstatovat splnění kritéria závažnosti vložení profilu, Z.K. byl výrokem napadeného správního rozhodnutí vyňat z povinnosti likvidovat údaje, M.B. byl odsouzen za trestný čin, kde trestní sazba nepřevyšovala jeden rok, V.H. – trestní stíhání bylo zastaveno, neboť obviněný dluh uhradil před zahájením trestního stíhání, I.Z. byl odsouzen za méně závažný trestný čin, D.Š. byl zproštěn obžaloby, neboť skutek nebyl trestným činem, J.T. byl odsouzen za trestný čin, není zde však splněno kritérium závažnosti, J.Š. byl zproštěn obžaloby, P.Š. nebyl ani obviněn.

19. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí, včetně řízení, jež jeho vydání předcházelo, v mezích žalobních bodů, jimiž je vázán, vycházející přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodnutí správního orgánu (ust. § 75 odst. 1, 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů – dále jen „s.ř.s.“), a o důvodnosti podané žaloby uvažil takto.
20. Před samotným věcným přezkumem a argumentací soudu je nutné uvést, že jak žalobní body, tak i odůvodnění napadeného rozhodnutí, ve velké míře odrážejí vzájemnou argumentaci a postoje dvou správních úřadů na interpretaci buď právních norem, či doporučení výboru nebo rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva, která pro posouzení rozhodnutí ve smyslu ust. § 65 s.ř.s. (tedy konkrétního právního účinku tohoto rozhodnutí, kterým je povinnost k zlikvidování údajů o konkrétních osobách) není příliš nosná. Obecně soud uvádí, že zde není a nemůže být arbitrem ve věci obecného posouzení a interpretace těchto různých často velmi obecných předpisů či názorů a jejich vnímání jednotlivými správními úřady – to není úlohou soudu ani jeho pravomocí. To lze uvést např. o interpretaci doporučení výboru ve vztahu k obecným zásadám činnosti policie či hodnocení intenzity typových znaků nebezpečnosti nějakého deliktu pro společnost (např. obecná polemika, co je míněno výrazem „serious offences“ v článku 8 doporučení výboru – zda pouze trestné činy, z těch pak pouze zločiny, či zda jsou míněny i přestupky, či obecněji jiné delikty), do něhož se oba účastníci tohoto soudního řízení dosti široce pouštějí, aniž by to mělo mít odraz v nějakém konkrétním stanovení povinnosti žalovaným. Soud chápe, že tato oblast je vysoce citlivým tématem pro oba správní úřady, z nichž každý si pochopitelně hájí svou oblast působnosti a možnost své kontroly nad určitými postupy, na druhou stranu soud ve správním soudnictví tady nemůže být od toho, aby určité obecné otázky (tedy zejména interpretaci různých právních předpisů či názorů různých autorit) sám stanovil a tím tak sám vymezil činnost žalobce i žalovaného do budoucna. Je tak nutné v obecné rovině uzavřít, že soud je v tomto soudním řízení vázán charakterem napadeného rozhodnutí, které přezkoumává a jeho právními účinky – a těmi je likvidace osobních údajů určených osob. K otázkám jiným není povolán a vyjadřovat se k nim nebude, neboť tuto pravomoc nemá a odpovědnost za tuto oblast nemá a mají ji oba dva správní úřady.

21. Tomuto právnímu závěru soudu pak odpovídá i forma tohoto rozhodnutí – soud odmítl žalobu v části, kde směřovala proti rozhodnutí o námitkách, jejichž následkem není stanovení konkrétní povinnosti žalobci, věcně soud přezkoumává pouze tu část, kde byla žalobci stanovena konkrétní povinnost – likvidace osobních údajů u určených osob a důvod k uložení takové povinnosti. Proto se soud věcně může vyjadřovat pouze k této části rozhodnutí, a proto se bude vyjadřovat pouze k těm žalobním námitkám a důvodům rozhodnutí, které se této povinnosti bezprostředně týkají, nikoliv obecně k žalobním bodům do části rozhodnutí, které soud ze soudního přezkumu odmítl.

22. Podle ust. § 65 zákona o policii, ve znění účinném v rozhodné době: „Získávání osobních údajů pro účely budoucí identifikace

(1) Policie může při plnění svých úkolů pro účely budoucí identifikace u

- a) osoby obviněné ze spáchání úmyslného trestného činu nebo osoby, které bylo sděleno podezření¹⁸⁾ pro spáchání takového trestného činu,
- b) osoby ve výkonu trestu odnětí svobody za spáchání úmyslného trestného činu,
- c) osoby, již bylo uloženo ochranné léčení nebo zabezpečovací detence, nebo
- d) osoby nalezené, po níž bylo vyhlášeno pátrání a která nemá způsobilost k právním úkonům v plném rozsahu,

snímat daktyloskopické otisky, zjišťovat tělesné znaky, provádět měření těla, pořizovat obrazové, zvukové a obdobné záznamy a odebírat biologické vzorky umožňující získání informací o genetickém vybavení.

(2) Nelze-li úkon podle odstavce 1 pro odpor osoby provést, je policista po předchozí marné výzvě oprávněn tento odpor překonat. Způsob překonání odporu musí být přiměřený intenzitě odporu. Překonat odpor osoby nelze, jde-li o odběr krve nebo jiný obdobný úkon spojený se zásahem do tělesné integrity.

(3) Nelze-li úkon podle odstavce 1 provést na místě, je policista oprávněn osobu předvést k jeho provedení. Po provedení úkonu policista osobu propustí.

(4) O provedených úkonech sepíše policista úřední záznam.

(5) Policie osobní údaje získané podle odstavce 1 zlikviduje, jakmile jejich zpracování není nezbytné pro účely předcházení, vyhledávání nebo odhalování trestné činnosti anebo stíhání trestných činů nebo zajišťování bezpečnosti České republiky, veřejného pořádku nebo vnitřní bezpečnosti.“

23. Podle ust. § 79 zákona o policii: „(1) Policie může zpracovávat osobní údaje včetně citlivých údajů bez souhlasu osoby, jíž se tyto údaje týkají (dále jen „subjekt údajů“), pokud je to nezbytné pro plnění jejích úkolů.

(2) Shromažďovat údaje o rasovém původu, náboženském nebo politickém přesvědčení, o příslušnosti k zákonem nezakázanému sdružení nebo sexuálním chování lze pouze tehdy, je-li to nezbytné pro účely šetření konkrétního trestného činu nebo správního deliktu.“

24. Podle ust. § 9 písm. i) zákona o ochraně osobních údajů, ve znění účinném v rozhodném období: „Citlivé údaje je možné zpracovávat, jen jestliže...

- i) se jedná o zpracování podle zvláštních zákonů při předcházení, vyhledávání, odhalování trestné činnosti, stíhání trestných činů a pátrání po osobách.“

25. V dané věci, jak již bylo shora uvedeno, soud přezkoumává tu část rozhodnutí předsedy žalovaného, které směřovalo do stanovení povinnosti k nápravě podle ust. § 40 zákona o ochraně osobních údajů.
26. V první části tohoto rozhodnutí byla žalobci stanovena povinnost zlikvidovat zpracovávané údaje pro účely identifikace na základě DNA zde vymezených osob. Jak je patrné z odůvodnění kontrolního protokolu, jedná se o ty osoby, které byly buď odsouzeny za trestné činy méně závažné, osoby, u nichž došlo ke zproštění obžaloby, nebo osoby, u nichž bylo trestní stíhání či řízení zastaveno. Obsahově tutéž povinnost pak stanovil žalovaný pro žalobce pro každou osobu ve lhůtě 6 měsíců, které bude splňovat obdobná kritéria, podrobněji vymezená v kontrolním protokolu (důvodnost, závažnost trestného činu a faktická použitelnost).
27. Soud v daném případě souhlasí s právní argumentací žalovaného, která je logická a vychází z logického a systematického výkladu právního řádu České republiky při respektu v kontrolním protokolu uvedeným nálezům Ústavního soudu a judikatury Evropského soudu pro lidská práva. Při absenci konkrétního zákonného vymezení, jak nahlížet na spravování a evidenci profilů DNA v zákoně o policii (který stanoví pouze obecné skutečnosti o získávání a zpracování osobních údajů), je nutné vycházet z obecné právní úpravy (tedy zákona o ochraně osobních údajů). Při stanovení konkrétněji vymezených povinností při uchovávání a zpracování osobních údajů (neboť to je zejména předmět sporu), pak žalovaný přistoupil na základě judikatury Evropského soudu pro lidská práva (tedy rozsudek ve věci S. a Marper proti Spojenému království – rozhodnutí Velkého senátu ze dne 4.12.2008, číslo stížnosti 30562/04 a 30566/04), s čímž rovněž soud souhlasí. Podle názoru soudu v této věci žalovaný nijak nevybočil ze shora zmíněných pramenů práva, a proto soud nepovažuje napadené správní rozhodnutí za nezákonné.
28. Při hodnocení uchovávání profilů DNA je nutné vycházet z toho, že žádná právní norma v České republice konkrétní práva a povinnosti pro jejich uchovávání nestanoví. Podrobně a výslovně je v zákoně o policii upraveno pouze získání těchto údajů (ust. § 65 zákona o policii), a potom velmi obecně zmínka o jejich zpracování (ust. § 79 zákona o policii). Podle názoru soudu, stejně jako je právní názor žalovaného, však nikde není obecně, jasně a dostatečně upraveno, jak bude vypadat správa takových údajů, jinými slovy řečeno, zda v takové evidenci např. zůstanou tyto osobní údaje určitou dobu, údaje jakých osob takto budou zpracovávány, jak budou archivovány, co vlastně bude předmětem archivace a jak dlouho tyto údaje budou předmětem takové správy, či řečeno slovy zákona o policii „zpracování“. Pokud srovnáme právní argumentaci Evropského soudu pro lidská práva ve shora zmíněném případě S. a Marper, právě neurčitost takové úpravy do budoucna byla předmětem kritiky soudu a konstatovala porušení článku 8 Úmluvy (v tomto případě soud posuzoval dva případy – v prvním případě byl obviněný zproštěn obžaloby, v druhém případě bylo trestní řízení (stíhání) zastaveno). Proti takovým případům pak míří i uložené opatření k nápravě u některých osob v tomto případě, proto podle názoru soudu lze v tomto případě plně aplikovat závěry Evropského soudu pro lidská práva z tohoto rozsudku na tento souzený případ.
29. V tomto směru je nutné upozornit, že shora zmíněný rozsudek Evropského soudu pro lidská práva není k dispozici v autentickém znění v českém jazyce. V odborné

veřejnosti však alespoň části tohoto rozsudku jsou v neoficiálním překladu do češtiny k dispozici (např. v systému právních informací ASPI). Podstatnou částí tohoto rozsudku pro inspirativní výklad v našem právním prostředí (při absenci jakékoliv zákonné úpravy) je pak článek 108 až 110 odůvodnění tohoto rozsudku („108 - As regards, more particularly, cellular samples, most of the Contracting States allow these materials to be taken in criminal proceedings only from individuals suspected of having committed offences of a certain minimum gravity. In the great majority of the Contracting States with functioning DNA databases, samples and DNA profiles derived from those samples are required to be removed or destroyed either immediately or within a certain limited time after acquittal or discharge. A restricted number of exceptions to this principle are allowed by some Contracting States (see paragraphs 47-48 above).

30. 109 - *The current position of Scotland, as a part of the United Kingdom itself, is of particular significance in this regard. As noted above (see paragraph 36), the Scottish parliament voted to allow retention of the DNA of unconvicted persons only in the case of adults charged with violent or sexual offences and even then, for three years only, with the possibility of an extension to keep the DNA sample and data for a further two years with the consent of a sheriff.*
31. 110 - *This position is notably consistent with Recommendation No. R (92) 1 of the Committee of Ministers, which stresses the need for an approach which discriminates between different kinds of cases and for the application of strictly defined storage periods for data, even in more serious cases (see paragraphs 43-44 above). Against this background, England, Wales and Northern Ireland appear to be the only jurisdictions within the Council of Europe to allow the indefinite retention of fingerprint and DNA material of any person of any age suspected of any recordable offence.“.*
32. Pro výklad dalšího uchovávání těchto údajů je článek 119 odůvodnění tohoto rozsudku: „*In this respect, the Court is struck by the blanket and indiscriminate nature of the power of retention in England and Wales. The material may be retained irrespective of the nature or gravity of the offence with which the individual was originally suspected or of the age of the suspected offender; fingerprints and samples may be taken – and retained – from a person of any age, arrested in connection with a recordable offence, which includes minor or non-imprisonable offences. The retention is not time-limited; the material is retained indefinitely whatever the nature or seriousness of the offence of which the person was suspected. Moreover, there exist only limited possibilities for an acquitted individual to have the data removed from the national database or the materials destroyed (see paragraph 35 above); in particular, there is no provision for independent review of the justification for the retention according to defined criteria, including such factors as the seriousness of the offence, previous arrests, the strength of the suspicion against the person and any other special circumstances.“, a článek 125: „*In conclusion, the Court finds that the blanket and indiscriminate nature of the powers of retention of the fingerprints, cellular samples and DNA profiles of persons suspected but not convicted of offences, as applied in the case of the present applicants, fails to strike a fair balance between the competing public and private interests and that the respondent State has overstepped any acceptable margin of appreciation in this regard. Accordingly, the retention at issue constitutes a disproportionate interference with the applicants’ right to respect for private life and cannot be regarded as necessary in a democratic society. This conclusion obviates the need for the Court to consider the applicants’ criticism**

regarding the adequacy of certain particular safeguards, such as too broad an access to the personal data concerned and insufficient protection against the misuse or abuse of such data.“(citace je provedena z webových stránek soudu – <http://hudoc.echr.coe.int>).

33. Soud poznamenává, že pokud jde o překlad těchto nosných částí odůvodnění tohoto rozhodnutí, vzhledem ke skutečnosti, že autentický překlad do češtiny nebyl pořízen, odkazuje na překlad uvedený v systému právních informací ASPI, který je podle názoru soudu dostatečně určitý a věrohodný.
34. Pro samotné posouzení dané věci pak podle názoru soudu aplikací shora zmíněného rozsudku lze dojít k tomu, že u osob, u nichž nedošlo k odsouzení (tedy k výroku o vině, případně trestu), je nutné aplikovat pravidlo, že profil DNA musí být v nějaké době zlikvidován. Soud znovu opakuje, stejně jako žalovaný v odůvodnění napadeného správního aktu, že si je vědom toho, že uchovávání profilů DNA může být (a bezesporu v současnosti i je) významnou kriminalistickou metodou, která s ohledem na stav poznání v dané oblasti může posunout a posunuje možnosti vypátrání pachatele trestného činu. Na druhou stranu – a tuto skutečnost v právním státě prostě pominout nelze – zde neexistuje žádná zákonná úprava, která by obecně práva a povinnosti (tedy určitou správu takového registru) upravovala (a v tom je situace obdobná, jako v případě minimálně anglické právní úpravy, jak vyplývá z odůvodnění shora uvedené rozsudku Evropského soudu pro lidská práva). Proto je namíště, aby v tomto případě správa takového souboru informací podléhala kontrolní pravomoci žalovaného, a aby ten sám při kontrole případně vymezil závaznější pravidla pro takové nakládání s osobními údaji. Pokud ji žalovaný vymezí, jako v tomto případě, v souladu s příslušnou citovanou judikaturou, soud s takovým postupem souhlasí, neboť jiná úprava v České republice není k dispozici.
35. Žalovaný pak v uložení opatření k nápravě zavázal žalobce rovněž k likvidaci profilů DNA u osob, které sice byly soudem k vině odsouzeny, jejich odsouzení však bylo za méně závažné trestné činy a tyto osoby byly odsouzeny k menším trestům; a to v podstatě s touž argumentací, jako u osob předešlých (u nichž k odsouzení nedošlo). Podle názoru soudu i tento postup žalovaného je legitimní; je nutné uvést, že sám o sobě nevychází ze shora uvedeného rozsudku (který takto dalece nejde, což bylo logicky ovlivněno tím, že příslušná stížnost se takového skutkového případu netýkala), ale z již zmíněného doporučení výboru (který je však v odůvodnění tohoto rozsudku zmíněn a z něhož zcela zjevně celá právní argumentace soudu v této věci vychází – srov. článek 43 odůvodnění: „43. *Recommendation No. R (92) 1 of the Committee of Ministers on the use of analysis of deoxyribonucleic acid (DNA) within the framework of the criminal justice system (adopted on 10 February 1992) states, inter alia:*

“3. Use of samples and information derived therefrom

Samples collected for DNA analysis and the information derived from such analysis for the purpose of the investigation and prosecution of criminal offences must not be used for other purposes. ...

...

Samples taken for DNA analysis and the information so derived may be needed for research and statistical purposes. Such uses are acceptable provided the identity of the individual cannot be ascertained. Names or other identifying references must therefore be removed prior to their use for these purposes.

4. Taking of samples for DNA analysis

The taking of samples for DNA analysis should only be carried out in circumstances determined by the domestic law; it being understood that in some states this may necessitate specific authorisation from a judicial authority.

...

8. Storage of samples and data

Samples or other body tissue taken from individuals for DNA analysis should not be kept after the rendering of the final decision in the case for which they were used, unless it is necessary for purposes directly linked to those for which they were collected.

Measures should be taken to ensure that the results of DNA analysis are deleted when it is no longer necessary to keep it for the purposes for which it was used. The results of DNA analysis and the information so derived may, however, be retained where the individual concerned has been convicted of serious offences against the life, integrity or security of persons. In such cases strict storage periods should be defined by domestic law.

Samples and other body tissues, or the information derived from them, may be stored for longer periods

- when the person so requests; or*
- when the sample cannot be attributed to an individual, for example when it is found at the scene of an offence.*

Where the security of the state is involved, the domestic law of the member State may permit retention of the samples, the results of DNA analysis and the information so derived even though the individual concerned has not been charged or convicted of an offence. In such cases strict storage periods should be defined by domestic law.“

36. V této souvislosti je podle názoru soudu požadavek žalovaného, aby žalobce shromažďoval tyto profily pouze u osob, které se dopustily závažného trestního jednání, podpořen tímto doporučením výboru, z něho vychází, a proto je podle názoru soudu v souladu se zákonem. Vymezení, co bude takovým závažným trestním jednáním, pak je na žalobci, musí však podle názoru takový postup ctít shora uvedenou zásadu uvedenou v článku 8 doporučení výboru.

37. V této souvislosti je nutné poznamenat, že zdejšímu soudu je známo, že v řízení o přezkum správního rozhodnutí již byla řešena otázka aplikace shora zmíněného

rozsudku v řízení vedeném u zdejšího soudu pod sp. zn. 10 A 30/2010, kdy rozhodoval Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 30.4.2014, čj. 4 As 168/2013-40 (ve správním řízení byla uložena pokuta žalobci žalovaným za porušení povinnosti stanovené v § 9 zákona o ochraně osobních údajů spočívající ve zpracování citlivého údaje – profilu DNA, přičemž toto správní rozhodnutí žalovaného bylo zrušeno a věc mu vrácena k dalšímu řízení; žalobci byla uložena pokuta, neboť uchovával profil DNA u pachatele, který byl odsouzen k vyššímu trestu odnětí svobody v trvání 6 let a stupeň jeho jednání byl shledán jako velmi nebezpečný pro společnost nikoliv pouze z důvodu typové nebezpečnosti, ale rovněž s ohledem na konkrétní provedení činu a osobnost pachatele). Podle názoru soudu je jeho právní názor uvedený v tomto rozsudku v souladu s právním názorem Nejvyššího správního soudu, který vycházel z aplikace shora uvedené rozsudku Evropského soudu pro lidská práva, byť hodnotil skutkově důvody poněkud odlišné, když i právní argumentace obou účastníků řízení – totožných jako v tomto řízení – byla poněkud odlišná.

38. Dále pak soud pro úplnost poznamenává, že je mu známo, že u zdejšího soudu probíhají řízení proti žalobci o ochraně před nezákonných zásahem, v nichž prozatím nebylo rozhodnuto, ale kde byla řešena pasivní legitimace žalobce prozatím odlišně od závěrů uvedených v tomto kontrolním protokolu (např. usnesení zdejšího soudu ze dne 18.1.2016, čj. 10 A 147/2015-42). Vzhledem ke skutečnosti, že v tomto správním řízení byla uložena povinnost žalobci, soud tak přezkoumal napadený správní akt v tomto směru, když žádná žalobní námitka stran legitimace v žalobě nebyla vznesena; a když žádné meritorní rozhodnutí v těchto věcech prozatím nebylo vydáno.
39. V dané věci tak soud uzavírá, že podanou žalobu nepovažuje za důvodnou a proto ji zamítl (ust. § 78 odst. 7 s.ř.s.).
40. Ve věci soud rozhodl rozsudkem bez nařízení jednání, neboť účastníci proti takovému postupu neměli ve stanovené lhůtě námitek a jednání k projednání žaloby nebylo nutné, když soud neprováděl další dokazování (ust. § 51 odst. 1 s.ř.s.).
41. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., podle kterého má účastník, který měl ve věci úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem. Vzhledem k tomu, že žalovanému státu tyto nevznikly, soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou (2) týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 13. dubna 2016

JUDr. Ladislav Hejtmánek, v.r.
předseda senátu